Y Bwrdd Taliadau
Papur tystiolaeth

Cymorth Llety a Theithio i Seneddwyr

Rhagfyr 2023

Mae'r papur hwn yn ystyried sut mae deddfwrfeydd ledled y DU ac yn rhyngwladol yn darparu cymorth llety a theithio i Aelodau.

Mae'r papur hwn yn rhan o'r sail dystiolaeth ar gyfer adolygiad y Bwrdd Taliadau Annibynnol o Daliadau a Chymorth Personol i'r Aelodau. Mae Ffrwd Waith Dau yr adolygiad hwn yn canolbwyntio ar y Lwfans Gwariant ar Lety Preswyl a'r darpariaethau teithio a nodir ym Mhenodau Pedwar a Phump o'r Penderfyniad ar Gyflogau a Lwfansau'r Aelodau.

Mae rôl seneddwr yn unigryw gan ei bod yn aml yn gofyn i'r Aelodau dreulio rhan o'u hwythnos i ffwrdd o'u prif gartref. Fel y cyfryw mae llawer o ddeddfwrfeydd yn gwneud darpariaeth i'r Aelodau hawlio costau llety sy'n agos at y senedd ei hun. Yn gyffredinol, mae costau teithio i'r Aelodau hefyd yn cael eu talu, ar gyfer teithiau i'r senedd ac o fewn etholaethau.

Mae'r papur hwn yn rhoi cipolwg ar sut mae'r darpariaethau hyn yn cael eu cynllunio a'u gweithredu. Mae cymharu gwerth ariannol cymorth o'r fath yn uniongyrchol yn heriol, gan y bydd pob senedd yn gwneud penderfyniadau sy'n ymwneud â'r cyd-destun economaidd y maent yn gweithredu ynddo. Fodd bynnag, gall y gymhariaeth hon gefnogi trafodaethau ynghylch y model cymorth y gallai fod ei angen ar Aelodau o'r Senedd yn y Seithfed Senedd a'r egwyddorion ar gyfer cynllunio ac adolygu cymorth o'r fath.

Cynnwys

1. Crynodeb gweithredol 4

2. Cyflwyniad....7

Adolygiadau thematig 7

3. Lwfans Gwariant ar Lety Preswyl a Theithio - Senedd....9

Aros dros nos yng Nghaerdydd 9

Aros dros nos y tu allan i Gaerdydd 11

Teithio 11

Teithio o fewn Cymru 11

Teithio y tu allan i Gymru 12

Teithio rhyngwladol 12

Teithio gan bartneriaid a phlant 12

Teithiau gan staff yr Aelodau 12

4. Cymorth Llety a Theithio: Deddfwrfeydd eraill y DU....13

Senedd y DU: IPSA 13

Costau llety....13

Taliad Byw Ardal Llundain 16

Costau Teithio a Chynhaliaeth 16

Senedd yr Alban....18

Costau llety....18

Llety dros nos y tu allan i Gaeredin 19

Teithio....19

Gogledd Iwerddon 20

5. Cymorth Llety a Theithio: Enghreifftiau rhyngwladol 21

Iwerddon – Yr Oireachtas 21

Seland Newydd 23

Llety yn Wellington i'r Aelodau ... 24
Llety heb fod yn Wellington ... 25
Cynnydd mewn treuliau llety o dan rai amgylchiadau ... 25
Llety a theithio teulu yr Aelodau ... 25
Ymgeiswyr etholiadol cymwys ... 26
Teithio i'r Aelodau ... 26
Teithio a llety rhyngwladol ... 27
Senedd Victoria ... 28
Lwfans llety seneddol ... 29
Lwfans cerbyd modur ... 29
Lwfans teithio ... 29
Lwfans trafnidiaeth fasnachol ... 30
Lwfans teithio rhyngwladol ... 30
Canada – Tŷ'r Cyffredin ... 30
Cyfrif Costau Statws Teithio ... 32
Cyllideb Swyddfa'r Aelod ... 34
System Pwyntiau Teithio ... 34
Norwy ... 36
Denmarc ... 37
Sweden ... 38
6. Casgliad ... 40
7. Atodiad A: Cymharu Deddfwrfeydd y DU ... 42
8. Atodiad B: Cymharu enghreifftiau rhyngwladol ... 44

1. Crynodeb gweithredol

Mae rôl seneddwr yn unigryw gan ei bod yn aml yn gofyn i'r Aelodau dreulio rhan o'u hwythnos i ffwrdd o'u prif gartref. Fel y cyfryw mae llawer o ddeddfwrfeydd yn gwneud darpariaeth i'r Aelodau hawlio costau llety sy'n agos at y senedd ei hun. Yn gyffredinol, mae costau teithio i'r Aelodau hefyd yn cael eu talu, ar gyfer teithiau i'r senedd ac o fewn etholaethau.

Mae'r papur hwn yn rhoi cipolwg ar sut mae'r darpariaethau hyn yn cael eu cynllunio a'u gweithredu ar draws nifer o ddeddfwrfeydd yn y DU ac yn rhyngwladol. Mae cymharu gwerth ariannol cymorth o'r fath yn uniongyrchol yn heriol, gan y bydd pob senedd yn gwneud penderfyniadau sy'n ymwneud â'r cyd-destun economaidd y maent yn gweithredu ynddo. Fodd bynnag, gall y gymhariaeth hon gefnogi trafodaethau ynghylch y model cymorth y gallai fod ei angen ar Aelodau o'r Senedd yn y Seithfed Senedd a'r egwyddorion ar gyfer cynllunio ac adolygu cymorth o'r fath.

Mae nifer o ddeddfwrfeydd wedi'u hadolygu ar gyfer y papur hwn, gan gynnwys pedair deddfwrfa'r DU, Seland Newydd, Victoria (Awstralia), Iwerddon, Canada, Norwy, Denmarc a Sweden. Yn seiliedig ar y wybodaeth sydd ar gael ar-lein, mae'n amlwg bod systemau ar gyfer ad-dalu costau teithio a llety y mae seneddwyr yn mynd iddynt yn gymhleth.

O'r enghreifftiau a adolygwyd ar gyfer y papur hwn, darperir ar gyfer lwfansau llety a theithio yn aml mewn deddfwriaeth, gyda chyrff taliadau perthnasol yn gwneud penderfyniadau ynghylch y lefelau y gosodir lwfansau o'r fath arnynt, unrhyw feini prawf ar gyfer hawlio ad-daliad a sut y bydd y system yn gweithredu.

Nid yw'n ymddangos bod unrhyw wahaniaethau arwyddocaol rhwng systemau etholiadol etholaethau un aelod ac aml-aelod. Mae gan bob senedd a adolygwyd system ar waith gyda'i helfennau unigryw ei hun, sy'n canolbwyntio ar gonsensws cyffredinol y dylai'r Aelodau gael ad-daliad am gostau llety a chostau teithio rhesymol yr eir iddynt o ganlyniad i gyflawni eu dyletswyddau seneddol, gan gynnwys gallu aros dros nos yn agos at y senedd os maent fel arfer yn byw y tu hwnt i bellter cymudo.

Mae rhai seneddau yn cyfuno gwahanol elfennau o deithio a llety yn un lwfans, tra bod gan eraill lu o lwfansau ar gyfer llety tra'n mynychu'r senedd, llety mewn etholaethau neu leoliadau domestig eraill, teithio domestig a theithio a llety rhyngwladol.

Mae rhai nodweddion cyffredin ar draws y seneddau enghreifftiol a gwmpesir yn y papur hwn:

- Darpariaethau ar gyfer llety wrth fynychu senedd, naill ai drwy lwfansau neu adeiladau sy'n eiddo i'r senedd. Yn aml mae opsiynau i'r Aelodau naill ai brydlesu eiddo (llety parhaus) neu aros mewn gwestai (llety masnachol).
- Mae cymhwysedd ar gyfer cymorth ar gyfer llety wrth fynychu senedd yn gysylltiedig â phellter prif breswylfa neu etholaeth Aelod o senedd.
- Ad-dalu rhai costau cysylltiedig i'r Aelodau sy'n rhentu eiddo i fynychu senedd; er bod yr hyn a gaiff ei gynnwys yn dra gwahanol. Mae'r rhan fwyaf o seneddau yn ad-dalu costau cyfleustodau, ffôn a band eang.
- Peth darpariaeth i briod/partner a dibynyddion deithio i ymweld â'r Aelodau yn eu preswylfa eilaidd.
- Cyfradd unrhyw lwfans llety sy'n cael ei fynegeio gan ddefnyddio'r farchnad rhentu mewn ardal ganolog i senedd.
- Gofyniad bod yn rhaid i unrhyw gostau teithio ac aros dros nos a gaiff eu hawlio fod mewn perthynas â'r Aelodau yn cyflawni eu swyddogaethau seneddol.
- Darpariaethau teithio a llety ychwanegol i ddeiliaid swyddi, gan gynnwys gweinidogion, llefarwyr ac arweinwyr y gwrthbleidiau.
- Mae angen cymeradwyaeth ymlaen llaw ar gyfer unrhyw deithio rhyngwladol, ond nid bob amser gan wasanaethau seneddol. Yn Seland Newydd, mae angen cymeradwyaeth gan ddeiliad swydd perthnasol o fewn plaid yr Aelod.
- Darparu tocyn trên am ddim i'r Aelodau.

Mae hefyd nifer o nodweddion llai cyffredin sy'n nodedig:

- Mae cenhedloedd Nordig yn ymddangos yn unigryw yn yr ystyr eu bod yn darparu fflatiau sy'n eiddo i'r senedd i Aelodau cymwys drwy gydol eu cyfnod yn y swydd.
- Mae nifer fach o seneddau a adolygwyd yn rhoi'r dewis i'r Aelodau ddynodi cartref yn eu hetholaeth yn ail gartref yn lle cartref yn agos at y senedd, a gellir ad-dalu'r costau hyn.
- Mae system Denmarc yn canolbwyntio'n benodol ar ddefnyddio trafnidiaeth gyhoeddus. Mae ystyried trafnidiaeth gyhoeddus yn llywio dyraniad tai sy'n eiddo i'r senedd a pha gostau teithio y gellir eu had-dalu.
- Mae rhai o'r systemau a adolygwyd yn cymryd maint daearyddol etholaethau i ystyriaeth wrth bennu lefelau lwfans ar gyfer costau teithio. Mae gan yr Aelodau sydd ag etholaethau mwy o faint yr hawl i lwfans mwy yn yr achosion hyn, i'w galluogi i deithio o amgylch eu hetholaeth. Mae'r systemau hyn hefyd yn caniatáu i'r Aelodau hawlio costau am lety dros nos yn eu hetholaeth os bernir ei fod yn rhesymol, sy'n aml yn gysylltiedig â bod dros bellter penodol o'u cartref.

- Mae dulliau gwahanol iawn o roi cymorth i'r rhai sydd â chyfrifoldebau gofalu neu sy'n anabl. O'r wybodaeth sydd ar gael, nid yw bob amser yn glir pa gymorth ychwanegol o'r fath a ddarperir, y tu hwnt i ddarpariaethau i briod/partner hawlio rhai costau cyfyngedig o ran teithio a llety. Mae rhai systemau yn nodi y gall unrhyw un sydd ag anghenion ychwanegol drafod hyn ar sail un-i-un. Mae rhai o’r enghreifftiau Nordig yn ystyried cyfrifoldebau gofalu a materion iechyd wrth benderfynu ar ddyraniad adeilad sy’n eiddo i senedd.
- Mae nifer fach o’r enghreifftiau a gynhwyswyd yn cymryd presenoldeb yn y senedd i ystyriaeth, gyda chosb i’r rhai nad ydynt yn mynychu am nifer diffiniedig o ddiwrnodau’r flwyddyn.
- Mae Seland Newydd yn gwneud darpariaeth benodol ar gyfer lwfansau wedi'u huwchraddio o dan rai amgylchiadau, gan gynnwys digwyddiadau mawr ac archebion hwyr na ellir eu hosgoi, a all effeithio ar gyfraddau gwestai.

2. Cyflwyniad

Mae Bwrdd Taliadau Annibynnol y Senedd (y Bwrdd) yn gwneud penderfyniadau annibynnol ar gyflog a chymorth uniongyrchol i Aelodau o'r Senedd. Mae'r Bwrdd yn gwneud penderfyniadau ar sail tair egwyddor arweiniol:

1. Dylai ein penderfyniadau fod yn briodol yng nghyd-destun enillion yng Nghymru ac amgylchiadau ariannol ehangach Cymru.
2. Dylai ein penderfyniadau gefnogi diben strategol y Senedd a hwyluso gwaith ei Haelodau.
3. Dylai ein penderfyniadau fod yn gadarn, yn glir, yn dryloyw, yn gynaliadwy, yn gynhwysol, ac yn cynrychioli gwerth i'r trethdalwr.

Cyn pob tymor Senedd newydd, bydd y Bwrdd yn gwneud Penderfyniad newydd ar Gyflogau a Lwfansau'r Aelodau. Mae'r Penderfyniad hwn yn nodi'r system o gydnabyddiaeth a chymorth ariannol i'r Aelodau. Bob blwyddyn mae adolygiad blynyddol yn ystyried a oes angen unrhyw newidiadau i unrhyw lwfansau, ac eithrio Cyflogau'r Aelodau (oni bai bod amgylchiadau eithriadol).

Adolygiadau thematig

Mae'r Bwrdd wrthi'n cynnal rhaglen o adolygiadau thematig, sy'n edrych yn fanylach ar elfennau o'r Penderfyniad. Mae'r gwaith hwn yn arbennig o bwysig yng nghyd-destun diwygio arfaethedig y Senedd, a allai newid maint a chyfansoddiad y Seithfed Senedd yn sylweddol.

Mae pum adolygiad:

- Symleiddio
- Ffyrdd o Weithio
- Cymorth Staffio
- Lwfans Cymorth i Bleidiau Gwleidyddol
- Taliadau a Chymorth Personol i'r Aelodau

Mae'r Adolygiad o Daliadau a Chymorth Personol i'r Aelodau yn cwmpasu cyfran fawr o'r Penderfyniad gyda meysydd ffocws ar wahân, ac felly mae wedi'i rannu'n dair ffrwd waith benodol:

- Ffrwd Waith Un: Cyflogau ac Amodau’r Aelodau
- Ffrwd Waith Dau: Gwariant ar Lety Preswyl a Theithio
- Ffrwd Waith Tri: Aelodau sy’n Gadael eu Swyddi

Mae’r papur hwn yn canolbwyntio ar Ffrwd Waith Dau, ac yn dwyn ynghyd wybodaeth am gymorth llety a theithio a ddarperir i Aelodau ar draws nifer o wahanol seneddau. Mae’r papur yn ystyried nifer o wahanol fathau o gymorth:

- Cymorth ariannol ar gyfer llety wrth fynychu'r senedd
- Cymorth ariannol ar gyfer llety at ddibenion seneddol eraill
- Cymorth ariannol ar gyfer teithio i senedd ac at ddibenion seneddol eraill

3. Lwfans Gwariant ar Lety Preswyl a Theithio - Senedd

Mae Pennod Pedwar y Penderfyniad ar Gyflogau a Lwfansau'r Aelodau yn darparu ar gyfer "digolledu'r Aelodau am gostau y mae'n rhaid iddynt eu hysgwyddo mewn perthynas â chyflawni dyletswyddau Aelod, gan gynnwys aros dros nos i ffwrdd o'u prif gartrefi."

Aros dros nos yng Nghaerdydd

Yn dibynnu ar leoliad eu prif gartref, mae'r Aelodau'n gymwys i gael Lwfans Gwariant ar Lety Preswyl i'w galluogi i aros dros nos yn ardal Caerdydd.

- Ystyr **ardal fewnol** yw'r ardal o fewn ffiniau rhanbarthau etholiadol Gorllewin De Cymru, Canol De Cymru a Dwyrain De Cymru, ac eithrio'r ardaloedd hynny sydd wedi'u lleoli yn yr ardal ryngol.
- Mae'r **ardal ryngol** yn cynnwys etholaethau Gŵyr, Castell-nedd, Dwyrain Abertawe a Gorllewin Abertawe.
- Yr **ardal allanol** yw'r ardal o fewn ffiniau rhanbarthau etholiadol Canolbarth a Gorllewin a Gogledd Cymru.

Nid yw'r Aelodau y mae eu prif gartref wedi'i leoli yn yr ardal fewnol fel arfer yn gymwys am Lwfans Gwariant ar Lety Preswyl, ond o dan amgylchiadau eithriadol gallant wneud cais i'r tîm Cymorth Busnes i Aelodau am ad-daliad ar gyfer cost gwesty yn ardal Caerdydd.

Gall yr Aelodau y mae eu prif gartref wedi'i leoli yn yr ardal ryngol hawlio uchafswm o hyd at £7,920[1] ar gyfer llety dros nos yn ardal Caerdydd ym mhob blwyddyn. Yr uchafswm y gellir ei hawlio fesul noson yw £110 ar gyfer pob math o westy. Fel arall, gall yr Aelodau ddefnyddio'r lwfans tuag at gostau eiddo ar rent a/neu filiau yn ardal Caerdydd.

Ar gyfer yr Aelodau y mae eu prif gartref wedi'i leoli yn yr ardal allanol, mae nifer o opsiynau ar gael.

- Opsiwn A: Rhentu eiddo wedi'i ddodrefnu

[1] Mae'r ffigurau'n seiliedig ar Benderfyniad 2023-24 ar Gyflogau a Lwfansau'r Aelodau

Rhaid i'r Aelodau rentu eiddo yn ardal Caerdydd[2] a gall hawlio hyd at £11,760 tuag at rent (gan gynnwys unrhyw dâl rheoli neu rent tir; yn seiliedig ar £980 y mis).

Gall yr Aelodau hefyd hawlio nifer o 'gostau cysylltiedig', megis y dreth gyngor, biliau cyfleustodau, band eang, trwydded deledu, yswiriant ac unrhyw fesurau diogelwch uwch.

Gall yr Aelodau "sy'n gallu dangos bod ganddynt gyfrifoldebau gofalu ar gyfer dibynnydd sydd fel arfer yn byw gyda nhw yn ardal Caerdydd hawlio hyd at £1,735 yn ychwanegol y flwyddyn i dalu am gost uwch llety addas."

- Opsiwn B: Treuliau mewn perthynas â chartref a ddarperir ar draul yr Aelod ei hun

  Gall yr Aelodau hawlio'r costau cysylltiedig fel o dan Opsiwn A.

- Opsiwn C: Treuliau mewn perthynas â llety dros nos arall

  Gyda chymeradwyaeth ysgrifenedig ymlaen llaw gan y tîm Cymorth Busnes i Aelodau, gall yr Aelodau hawlio costau gwesty yn lle hynny. Mae'r uchafswm y gellir ei hawlio am y flwyddyn yr un peth ag o dan Opsiwn A, a chymhwysir y cap nosweithiol fel gydag unrhyw arhosiad arall mewn gwesty.

- Opsiwn D: Trefniadau pontio

  Mae'n nodi darpariaethau ar gyfer yr Aelodau a oedd yn Aelodau yn union cyn diddymu'r Trydydd Cynulliad ac nad ydynt wedi peidio â bod yn Aelodau ers hynny. Mae hyn yn galluogi'r Aelodau cymwys i hawlio costau yn erbyn rhent neu log morgais.

[2] Mae ardal Caerdydd yn golygu unrhyw bwynt o fewn radiws pum milltir o'r Senedd/Tŷ Hywel

Aros dros nos y tu allan i Gaerdydd

Gall yr Aelodau hawlio costau aros dros nos mewn perthynas â chyflawni eu dyletswyddau pan fo angen iddynt aros yn rhywle heblaw eu prif gartref neu lety yng Nghaerdydd.

Mae’r uchafswm nosweithiol wedi'i gapio ar £174 ar gyfer Llundain a £110 mewn mannau eraill. Gall yr Aelodau hawlio cost pryd o fwyd gyda’r nos a pharcio ar wahân.

Ar gyfer arhosiad dros nos y tu allan i'r DU, mae angen cymeradwyaeth ysgrifenedig ymlaen llaw gan y tîm Cymorth Busnes i Aelodau.

Nid yw unrhyw lety sy'n ymwneud â busnes y Pwyllgor wedi'i gynnwys yn y Penderfyniad.

Teithio

Mae'r darpariaethau ar gyfer teithio i'r Aelodau wedi'u nodi ym Mhennod Pump y Penderfyniad. Ymdrinnir â thri math o deithio:

1. Teithio o fewn Cymru
2. Teithio mewn mannau eraill yn y DU ond y tu allan i Gymru
3. Teithio y tu allan i'r DU

Ar gyfer pob math o deithio, disgwylir i’r Aelodau deithio gan ddefnyddio’r dull mwyaf cost-effeithiol, gan gymryd i ystyriaeth union gost y siwrnai ac unrhyw gostau yn sgil aros dros nos. Mae disgwyl hefyd i’r Aelodau roi sylw i System Reoli Amgylcheddol y Senedd, sy’n ceisio annog y defnydd o drafnidiaeth gyhoeddus, beiciau neu drafnidiaeth gymunedol.

Teithio o fewn Cymru

Gall yr Aelodau hawlio am deithio rhwng eu prif gartref, y Senedd a swyddfeydd etholaethol neu ranbarthol ac wrth deithio er mwyn galluogi’r Aelod i gyflawni ei ddyletswyddau drwy unrhyw lwybr rhesymol.

- Mae milltiredd yn daladwy am deithio mewn car personol, beic modur a beic ar gyfraddau milltiredd a gymeradwyir gan CThEF.
- Gellir hawlio costau tacsi “os nad yw’n rhesymol ymarferol i’r Aelod deithio heblaw mewn tacsi”; caiff yr Aelodau eu had-dalu am y costau gwirioneddol.

- Dim ond mewn amgylchiadau eithriadol y gellir hawlio costau llogi car a chyda chymeradwyaeth ymlaen llaw gan y tîm Cymorth Busnes i Aelodau; gall yr Aelodau hawlio'r costau gwirioneddol.
- Gellir hawlio costau trenau ar sail costau gwirioneddol; disgwylir i'r Aelodau deithio yn ôl dosbarth safonol oni bai bod angen amlwg i beidio â gwneud hynny.
- Gellir hawlio teithiau awyr yn seiliedig ar gostau gwirioneddol.

Teithio y tu allan i Gymru

Hyd at 2023-24, roedd angen cymeradwyaeth ymlaen llaw i deithio y tu allan i Gymru. Mae cynigion fel rhan o adolygiad blynyddol y Penderfyniad ar gyfer 2024-25 yn cynnwys dileu'r gofyniad hwn. Rhaid teithio er mwyn galluogi'r Aelod i gyflawni ei ddyletswyddau ac mae'r un lefelau lwfans ac egwyddorion cyffredinol yn gymwys fel gyda theithio yng Nghymru.

Teithio rhyngwladol

Rhaid i'r Aelodau wneud cais i'r tîm Cymorth Busnes i Aelodau i deithio y tu allan i'r DU, gan anfon achos busnes yn egluro'r rhesymeg dros ymweld â'r wlad benodol honno, nifer yr arosiadau dros nos sydd eu hangen a sut mae'r daith yn angenrheidiol i alluogi'r Aelod i gyflawni ei ddyletswyddau.

Gall yr Aelodau hawlio costau gwirioneddol teithio ac mae ganddynt hawl i lwfans cynhaliaeth yn amodol ar uchafswm cost y tocyn awyren dwyffordd, ynghyd â phum noson o lety, prydau bwyd a theithio achlysurol.

Teithio gan bartneriaid a phlant

Gall yr Aelodau hawlio'r costau a ddaw i'w rhan os bydd eu partner a/neu unrhyw blentyn o dan 18 oed yn teithio ar drafnidiaeth gyhoeddus rhwng Caerdydd a'u hetholaeth neu ranbarth, neu Gaerdydd a phrif gartref yr Aelod. Gellir hawlio 12 o deithiau sengl y flwyddyn. Gellir gwneud ceisiadau hefyd am filltiroedd ar gyfer teithiau o'r fath mewn car.

Teithiau gan staff yr Aelodau

Gall yr Aelodau hawlio am hyd at 18 taith ddwyffordd y flwyddyn, ar drafnidiaeth gyhoeddus neu'r milltiroedd ar gyfer teithio mewn car, ar gyfer staff rhwng Caerdydd ac etholaeth neu ranbarth yr Aelod.

4. Cymorth Llety a Theithio: Deddfwrfeydd eraill y DU

Gwneir darpariaeth ar gyfer ad-dalu rhai costau llety a theithio ym mhob un o'r tair deddfwrfa arall yn y DU. Mae'r bennod hon yn rhoi trosolwg o'r trefniadau hyn fel y'u nodir yn y cynlluniau a'r penderfyniadau a gyhoeddwyd.

Senedd y DU: IPSA

Mae'r ddarpariaeth ar gyfer ad-dalu costau llety a theithio wedi'i nodi yng *Nghynllun Costau Busnes a Staffio Aelodau Seneddol*[3].

Costau llety

Mae'r gyllideb costau llety wedi'i dylunio i gwrdd â'r costau yr eir iddynt gan Aelodau Seneddol yn sgil gweithio o ddau leoliad parhaol. Nodir y darpariaethau hyn ym Mhennod Pedwar y Cynllun. Ymdrinnir â chostau gwesty sy'n gysylltiedig â theithio a chynhaliaeth ym Mhennod Naw.

Nid yw costau llety yn daladwy i Aelodau Seneddol ardal Llundain nac i Aelodau Seneddol sy'n meddiannu llety 'gras a ffafr' yn Llundain yn rhinwedd unrhyw swydd arall sydd ganddynt.

Gall Aelodau Seneddol hawlio costau llety ar gyfer un o'r canlynol ar y tro:

- Gwesty
- Taliadau rhent a chostau cysylltiedig
- Costau cysylltiedig dim ond pan fo'r Aelod Seneddol yn berchen ar ei eiddo

Gall Aelodau Seneddol hawlio am gostau llety mewn perthynas ag un eiddo mewn un lleoliad, a all fod yn ardal Llundain neu etholaeth yr Aelod.

[3] IPSA *The Scheme of MPs' Staffing and Business Costs 2023-24* (Saesneg yn unig) *(diwygiwyd ym mis Gorffennaf 2023)* https://assets.ctfassets.net/nc7h1cs4q6ic/1RGgHNyfnvqhVRXlFTZvDk/583a6973a70ff7707f6ea0686928a6fd/Sixteenth_Edition_of_the_Scheme_2023-24.pdf

Mae costau cysylltiedig yn cynnwys:

- Biliau cyfleustodau
- Y dreth gyngor
- Rhent tir a thaliadau gwasanaeth
- Yswiriant adeiladau (ar gyfer y rhai sy'n berchen ar eu heiddo)
- Prynu, gosod a chynnal a chadw mesurau diogelwch 'arferol' y tu hwnt i'r rhai a ddarperir gan Dŷ'r Cyffredin
- Gosod llinell ffôn llinell dir, rhentu llinell a thaliadau defnydd
- Gosod cysylltiad band eang a chostau defnydd

Nid yw costau cysylltiedig yn cynnwys glanhau, garddio, prynu neu gynnal a chadw dodrefn, yswiriant cynnwys cartref, gwasanaethau teledu neu drwyddedau teledu.

Yng Nghynllun 2023-24, roedd cyllidebau costau llety fel a ganlyn:

- Llety (Rhentu neu Westy) yn Llundain: £26,840
- Llety (Rhentu neu Westy) y tu allan i Lundain: £19,090
- Costau Cysylltiedig â Llety yn Unig (Aelodau Seneddol nad ydynt wedi'u lleoli yn Llundain): £6,330

Os bydd Aelod Seneddol yn dewis aros mewn gwesty yn hytrach na rhentu eiddo, gosodir cap ar y gost nosweithiol. Gall yr Aelodau grwpio gyda'i gilydd nifer o nosweithiau yn ystod un arhosiad, lle mae'r costau'n amrywio ar nosweithiau gwahanol, a hawlio'r swm llawn os nad yw'r cyfartaledd y noson yn fwy na'r terfyn nosweithiol. Y cap nosweithiol yn 2023-24 yw £210 ar gyfer Llundain.

Cymorth ychwanegol i Aelodau Seneddol sydd â dibynyddion

Mae cyllideb costau llety Aelodau Seneddol sydd â dibynyddion yn gallu cynyddu os ydynt yn aros mewn llety rhent neu westy gyda dibynyddion, hyd at uchafswm o dri chodiad. Nid yw hyn yn berthnasol pan fydd Aelod yn hawlio costau cysylltiedig yn unig ar gyfer eiddo y mae'n berchen arno.

Mae'r Cynllun yn diffinio dibynyddion fel a ganlyn:

> *"For the purposes of this Scheme, MPs will be deemed to have caring responsibilities for a dependant where they:*
>
> *Have parental responsibility for a dependant child of up to the age of 18 and/or*
>
> *Are the primary carers for a family member in receipt of one of the following benefits:*
>
> *a. Attendance Allowance*
>
> *b. Disability Living Allowance at the middle or highest rate for personal care*
>
> *c. Personal Independence Payment at the standard or enhanced rate for daily living or*
>
> *d. Constant Attendance Allowance at or above the maximum rate with an Industrial Injuries Disablement Benefit or basic (full day) rate with a War Disablement Pension"*

Yng Nghynllun 2023-24, y codiad llety ar gyfer Aelodau Seneddol sydd â dibynyddion yw £6120 y flwyddyn. Ar gyfer llety rhent, gall Aelod gael hyd at 3 codiad ar y mwyaf.

Cyfrifoldeb dros gytundebau rhentu

Mae Aelodau Seneddol yn gyfrifol am wirio telerau ac amodau eu cytundebau, gan gynnwys unrhyw daliadau gwasanaeth, cymalau cosb neu gymalau eraill a allai arwain at gostau ychwanegol. Mae'n ofynnol i'r Aelodau hysbysu'r IPSA ar unwaith pan fydd cytundeb rhentu yn dechrau, yn dod i ben neu'n cael ei adnewyddu, neu os oes unrhyw newidiadau i'r contract.

Mae disgwyl iddynt hefyd drafod cymal yn eu cytundeb rhentu i ganiatáu iddynt roi deufis o rybudd os bydd newid mewn amgylchiadau, megis gadael Senedd y DU. Dim ond yn ystod y cyfnod dirwyn i ben ar ôl gadael Senedd y DU y gallant hawlio am rent a chostau cysylltiedig.

Mathau eraill o gymorth gyda chytundebau rhentu

Gall Aelodau Seneddol wneud cais i'r IPSA am fenthyciad i dalu am unrhyw flaendal sy'n daladwy ar ddechrau tenantiaeth; ni chaiff hwn ei dynnu o'r gyllideb costau llety. Ni chaiff gwerth benthyciad o'r fath fod yn fwy na'r blaendal isaf a nodir yn y cytundeb rhentu neu chwarter y gyllideb costau llety blynyddol priodol ar gyfer y lleoliad.

Mae Aelodau Seneddol yn gyfrifol am sicrhau dychwelyd y blaendal ac ad-dalu’r swm yn llawn i’r IPSA ddim hwyrach na mis ar ôl y dyddiad y daw’r denantiaeth i ben neu ddiwedd y cyfnod dirwyn i ben.

Taliad Byw Ardal Llundain

Bwriad Taliad Byw Ardal Llundain yw cyfrannu at gostau byw ychwanegol yn ardal Llundain ac mae'n daladwy yn fisol. Dim ond Aelodau Seneddol Ardal Llundain all ei hawlio. Mae Taliad Byw Ardal Llundain - Ychwanegol ar gael ar gyfer Aelodau Seneddol Ardal Llundain allanol.

Yng Nghynllun 2023-24, roedd gwerth y taliadau hyn fel a ganlyn:

- Taliad Byw Ardal Llundain: £4,435
- Taliad Byw Ardal Llundain - Ychwanegol: £1,575

Costau Teithio a Chynhaliaeth

Gall Aelodau Seneddol hawlio costau teithio a chynhaliaeth sy'n gysylltiedig â theithio pan gânt eu hysgwyddo i gefnogi eu swyddogaethau seneddol. Bydd yr IPSA yn talu am hawliadau sy’n ymwneud â:

- Theithiau rhwng Llundain ac etholaeth yr Aelod
- Teithiau o fewn etholaeth yr Aelod
- Teithio i leoliad arall yn y DU
- Teithiau yn ôl ac ymlaen o wledydd eraill yn Ewrop

Ni ellir hawlio unrhyw deithio rhyngwladol arall oni bai bod Senedd y DU yn cael ei galw’n ôl.

Ni all Aelodau Sendddol hawlio costau cymudo (h.y. y daith rhwng swyddfa’r etholaeth a phreswylfa’r etholaeth, neu’r daith rhwng San Steffan a’u preswylfa yn Ardal Llundain). Gall Aelodau Seneddol nad ydynt wedi’u lleoli yn ardal Llundain ddewis hawlio am deithio i San Steffan o'r tu allan i Lundain yn ddyddiol yn lle hawlio costau llety.

Gall Aelodau Seneddol hawlio am deithiau gan eu priod neu bartner a dibynyddion rhwng eu hetholaeth a Llundain, neu am daith unrhyw ofalwr gofynnol heblaw eu priod neu bartner.

Gall staff Aelodau Seneddol hawlio am yr un teithiau ag Aelodau heblaw am deithio yn ôl ac ymlaen o wledydd yn Ewrop.

Mae costau trafnidiaeth gyhoeddus yn gyfyngedig i gyfradd tocyn dosbarth economi. Ar gyfer teithio ar drên gall Aelodau Seneddol hawlio am gost tocyn ‘ar agor safonol unrhyw bryd’. Telir cyfraddau milltiredd ar gyfer ceir, beiciau modur neu feiciau ar gyfraddau CThEF.

Dim ond pan fo angen taith mewn tacsi y gellir hawlio costau tacsi. Mae’r Cynllun yn nodi’r hyn a ystyrir yn angenrheidiol:

- Nid oes unrhyw drafnidiaeth resymol arall ar gael
- Mae dulliau eraill yn anymarferol oherwydd beichiogrwydd, anabledd, salwch neu anaf i'r Aelod neu aelod o staff
- Mae Aelodau Seneddol wedi bod yn gweithio ar fusnes seneddol ar ôl 22:00.

Dim ond lle nad oes dewis arall rhesymol y gellir defnyddio ceir llogi; gall Aelodau Seneddol hawlio cost llogi’r cerbyd, unrhyw danwydd a ddefnyddir ac yswiriant a brynir.

Gellir hawlio costau gwesty pan fydd Aelod wedi teithio fel rhan o’i weithgareddau seneddol ac y byddai’n afresymol iddo ddychwelyd i unrhyw breswylfa yn Llundain neu ei etholaeth. Dim ond pan fydd Aelodau Seneddol wedi bod yn gweithio ar faterion seneddol ar ôl 22:00 y gellir gwneud hawliadau am westai yn Llundain o dan gyllidebau teithio a chynhaliaeth. Mae hawliadau yn amodol ar gap nosweithiol o £210 yn Llundain / Ewrop a £150 yng ngweddill y DU.

Mae cyfraddau cynhaliaeth hefyd yn amodol ar uchafswm cost o £25 am bob arhosiad dros nos.

Senedd yr Alban

Mae manylion am y lwfansau llety a theithio ar gyfer Aelodau Senedd yr Alban wedi'u hamlinellu yng Nghynllun Treuliau'r Aelodau.[4]

Costau llety

Mae Aelodau Senedd yr Alban yn gallu hawlio am gostau llety yng Nghaeredin pan fydd yn ofynnol iddynt aros yno er mwyn cyflawni dyletswyddau seneddol. Mae cymhwysedd ar gyfer hyn yn dibynnu ar ba grŵp y mae prif breswylfa Aelod Senedd yr Alban yn perthyn iddo. Mae tri grŵp y mae'r etholaethau a'r rhanbarthau wedi'u trefnu ynddynt, yn seiliedig ar bellter o Gaeredin.

Gall yr Aelodau y mae eu prif breswylfa yng Ngrŵp Dau (yn debyg i'r ardal ryngol a ddefnyddir ym Mhenderfyniad y Bwrdd Taliadau ar Gyflogau a Lwfansau Aelodau), hawlio costau llety dros nos am bob noson y mae'n ofynnol iddynt fod yng Nghaeredin.

Mae Aelodau Senedd yr Alban y mae eu prif breswylfa yng Ngrŵp Dau ond sy'n anabl neu sydd â chyfrifoldebau gofalu am ddibynyddion yn cael eu trin fel pe baent yn Grŵp Tri. Bydd Llywydd y mae ei brif breswylfa yng Ngrŵp Dau yn cael ei drin fel pe bai yng Ngrŵp Tri.

Gall yr Aelodau y mae eu prif breswylfa yng Ngrŵp Tri (yn debyg i'r ardal allanol a ddefnyddir ym Mhenderfyniad y Bwrdd Taliadau ar Gyflogau a Lwfansau'r Aelodau), naill ai hawlio costau llety dros nos am bob noson y mae'n ofynnol iddynt fod yng Nghaeredin **neu** brydlesu eiddo yng Nghaeredin. Gall yr Aelodau sy'n prydlesu eiddo hawlio am y costau a ganlyn:

- Rhent
- Y dreth gyngor
- Dŵr
- Cyfleustodau
- Telathrebu

[4] Senedd yr Alban, *Cynllun Ad-dalu Treuliau Aelodau* (Saesneg yn unig) https://www.parliament.scot/msps/-/media/d4b710e056344fa18b0d98accd801e7b.ashx / Ceir manylion am y cyfraddau presennol ar wefan Senedd yr Alban: https://www.parliament.scot/msps/members-expenses/allowances-rates [Fel ym mis Rhagfyr 2023]

- Yswiriant cynnwys
- Costau ffactoreiddio ac eithrio atgyweiriadau cyffredin

Ni chaiff Aelodau Senedd yr Alban sy'n byw yng Nghaeredin hawlio’r costau uchod oni bai eu bod yn gallu dangos y byddai'n afresymol iddynt ddefnyddio'r breswylfa honno.

Mae cyfraddau 2023-24 ar gyfer darpariaeth llety Caeredin yn £19,700. Y gyfradd dros nos yw £215 (gan gynnwys swper, gwely a brecwast).

Llety dros nos y tu allan i Gaeredin

Gall Aelodau Senedd yr Alban hawlio am gost llety dros nos y tu allan i Gaeredin ond o fewn y DU am bob noson pan fydd cyflawni dyletswyddau seneddol yn atal yr Aelod rhag defnyddio prif breswylfa’r Aelod, neu unrhyw breswylfa arall.

Yn gyffredinol, ni all yr Aelodau hawlio am lety dros nos o fewn yr etholaeth neu’r rhanbarth y maent yn ei chynrychioli oni bai bod yr etholaeth neu’r rhanbarth hwnnw wedi’i restru yn Atodiad B o’r Cynllun Treuliau Aelodau neu, yn ôl y canllawiau, dim ond yn achos Aelodau a gaiff eu hailethol naill ai o Etholaeth Gogledd Cunninghame neu o ranbarth Gorllewin yr Alban, lle mae’r gofyniad am lety dros nos yn codi mewn cysylltiad â chyflawni dyletswyddau seneddol ar ynys yn etholaeth Gogledd Cunninghame.

Roedd cyfraddau 2023-24 ar gyfer llety dros nos y tu allan i Gaeredin ac eithrio Llundain Fwyaf yn £215 (gan gynnwys swper, gwely a brecwast) ac ar gyfer Llundain Fwyaf a thu allan i’r DU roedd yn £250 (gan gynnwys swper, gwely a brecwast).

Teithio

Gall Aelodau Senedd yr Alban hawlio am deithiau a wneir wrth gyflawni eu dyletswyddau seneddol yn y DU. Gallant hawlio am deithiau rhwng unrhyw fannau lle cyflawnir dyletswyddau seneddol neu rhwng lleoedd o’r fath a’u preswylfa neu lety dros nos. Caiff teithiau staff eu cwmpasu yn yr un sefyllfaoedd (ni chwmpasir teithiau cymudo).

Mae angen gwneud cais i deithio y tu allan i’r DU cyn i unrhyw deithio ddigwydd.

Yn 2023-24 roedd cyfraddau ad-dalu milltiredd yn unol â chyfraddau CThEF.

Gogledd Iwerddon

Mae cyflogau a threuliau Aelodau Cynulliad Gogledd Iwerddon wedi'u nodi ym Mhenderfyniad Aelodau'r Cynulliad (Cyflogau a Threuliau) (Gogledd Iwerddon). Gan nad oes Gweithrediaeth yng Ngogledd Iwerddon ar hyn o bryd, mae Cynulliad Gogledd Iwerddon yn gweithredu o dan Benderfyniadau a osodwyd gan Ysgrifennydd Gwladol Gogledd Iwerddon, gyda chyflogau a threuliau is.

Er mwyn cymharu, mae'r isod wedi'i dynnu o Benderfyniad 2020[5], sy'n darparu dealltwriaeth o'r model a lefel y cymorth teithio a llety a fyddai ar waith o dan amgylchiadau arferol.

Mae gan Aelodau o'r Cynulliad Deddfwriaethol hawl i ddau lwfans teithio:

- Lwfans teithio blynyddol etholaeth
- Lwfans teithio blynyddol y Cynulliad

Pennir gwerth y lwfans drwy gyfeirio at yr etholaeth y mae'r Aelod yn ei chynrychioli.

Mae'r lwfans teithio etholaethol yn caniatáu teithio o fewn etholaeth yr Aelod, ac roedd yn amrywio o £250 i £1250 yn 2020.

Mae lwfans teithio y Cynulliad yn caniatáu teithio o etholaeth yr Aelod i'r Cynulliad, ac roedd yn amrywio o £600 i £6200 yn 2016. I fod â hawl i'r lwfans llawn, rhaid i'r Aelod fynychu'r Cynulliad am 72 diwrnod gwaith neu fwy y flwyddyn. Gostyngir y lwfans gan 1 y cant am bob diwrnod gwaith sy'n llai na'r hyn y mae'r Aelod yn ei fynychu.

Nid oes unrhyw ddarpariaethau yn y Penderfyniad ar gyfer llety dros nos.

---

[5] Cynulliad Gogledd Iwerddon, *Penderfyniad Aelodau'r Cynulliad (Cyflogau a Threuliau) (Gogledd Iwerddon) 2016 fel y'i diwygiwyd gan Benderfyniad Aelodau'r Cynulliad (Cyflogau a Threuliau) (Diwygio) (Gogledd Iwerddon) 2020* (Saesneg yn unig) http://www.niassembly.gov.uk/globalassets/documents/your_mlas/determinations/assembly-members-salaries-and-expenses-determination-northern-ireland-2016-as-amended.pdf

5. Cymorth Llety a Theithio: Enghreifftiau rhyngwladol

Mae llawer o seneddau yn darparu ar gyfer ad-dalu costau llety a theithio yr aiff seneddwyr iddynt mewn perthynas â'u dyletswyddau seneddol. Gall model a graddfa'r cymorth hwn amrywio'n sylweddol, gyda nifer o'r gwledydd Nordig yn benodol yn gweithredu model gwahanol iawn sy'n cynnwys darparu llety sy'n eiddo i'r senedd.

Mae'r adran hon o'r papur yn amlinellu'r cymorth sydd ar gael mewn nifer o seneddau. Er bod cymhariaeth uniongyrchol o union werth ariannol[6] y cymorth hwn yn heriol o ystyried y gwahanol gyd-destunau economaidd y mae seneddau'n gweithredu ynddynt, mae'r enghreifftiau hyn yn rhoi cipolwg ar sut y gellir cynllunio cymorth o'r fath, a'r egwyddorion ar gyfer gwneud penderfyniadau. Nodir y system etholiadol sydd ar waith ym mhob un o'r enghreifftiau hyn, er mwyn helpu i ystyried a oes angen i newidiadau arfaethedig i system etholiadol y Senedd, sef symud i etholaethau aml-aelod mwy, lywio penderfyniadau am y Lwfans Gwariant ar Lety Preswyl a lwfansau teithio ar gyfer y Seithfed Senedd.

Iwerddon – Yr Oireachtas

Y system etholiadol: *Etholir Aelodau i etholaethau aml-aelod o 3-5, o dan y Bleidlais Sengl Drosglwyddadwy*

Mae gan Aelodau Dáil Éireann hawl i Lwfans Safonol Seneddol blynyddol. Mae'n cynnwys dwy elfen[7]:

- Lwfans Llety a Theithio
- Lwfans Cynrychiolaeth Gyhoeddus

[6] Lle mae'r wybodaeth ar gael, mae cyfraddau lwfansau teithio a llety amrywiol wedi'u cynnwys yn yr arian cyfred a restrir yn y deunydd ffynhonnell. Dylid bod yn ofalus wrth gymharu cyfraddau yn neddfwrfeydd y DU yn uniongyrchol. Byddai cymhariaeth o'r fath yn seiliedig ar gyfraddau cyfnewid cyfredol, ond efallai na fyddai ychwaith yn rhoi cyfrif llawn am y cyd-destunau economaidd penodol y mae'r gwahanol ddeddfwrfeydd yn gweithredu ynddynt, na'r ardal ddaearyddol y mae cynrychiolwyr etholedig yn ei gwasanaethu.

[7] **https://www.oireachtas.ie/en/members/salaries-and-allowances/parliamentary-standard-allowances/** [Fel ar 24.10.23]

O dan y Lwfans Safonol Seneddol, gall Aelodau Dáil Éireann hawlio'r costau llety a theithio a ganlyn – rhent, ardrethi, a thaliadau eraill o'r fath mewn perthynas â swyddfa neu swyddfeydd.

Mae'r Lwfans Llety a Theithio yn cynnwys teithio i Leinster House ac oddi yno, llety dros nos, teithio o fewn yr etholaeth a theithiau eraill at ddibenion seneddol. Mae swm y Lwfans Llety a Theithio y gall Aelod ei hawlio yn seiliedig ar y pellter y mae ei breswylfa arferol o Leinster House, yn ôl y llwybr ymarferol byrraf. Rhoddir yr Aelodau mewn un o dri band ar ddeg:

Band	Pellter	Aelodau Dáil Éireann (blynyddol)	Deiliaid swyddi (blynyddol)
Dulyn	<25km	€9000	€6300
1	>25km ond <60km	€25,295	€22,011
2	<90km	€27,315	€24,435
3	>90km ond <120km	€28,665	€26,055
4	>120km ond <150km	€29,669	€27,260
5	>150km ond <180km	€30,015	€27,675
6	>180km ond <210km	€30,350	€28,076
7	>210km ond <240km	€30,685	€28,478
8	>240km ond <270km	€31,365	€29,295
9	>270km ond <300km	€32,035	€30,098
10	>300km ond <330km	€32,715	€30,915
11	>330km ond <360km	€33,395	€31,731
12	>360km	€34,065	€32,535

Mae'r Lwfans Llety a Theithio yn seiliedig ar bresenoldeb 150 diwrnod yn Leinster House. Rhaid i'r Aelodau gofrestru eu presenoldeb am o leiaf 120 diwrnod y flwyddyn i gadw eu lwfans llawn. Cymhwysir gostyngiad o 1 y cant ar gyfer pob diwrnod a fynychir llai na 120 diwrnod.

Ar ddiwedd y flwyddyn rhaid i bob Aelod dystio bod y swm a dalwyd iddo wedi'i gymhwyso mewn perthynas â threuliau a dynnwyd at y diben a bennir yn y rheoliadau. Cyhoeddir datganiadau misol a blynyddol o swm y Lwfans Safonol Seneddol y mae pob Aelod wedi'i dderbyn ar wefan yr Oireachtas.

Seland Newydd

Y system etholiadol: *System cynrychiolaeth gyfrannol aelodau cymysg yn ethol 120 o seddi; etholaethau un aelod. Mae pob ardal bleidleisio wedi'i chwmpasu gan etholwyr cyffredinol ac etholaeth Māori; mae pob etholaeth yn dewis Aelod Seneddol i'w cynrychioli, a hefyd yn cael pleidlais plaid.*

Mae manylion am gymorth llety a theithio i Aelodau Senedd Seland Newydd wedi'u nodi mewn dau le:

1. Penderfyniad yr Aelodau Seneddol (Gwasanaethau Llety i'r Aelodau a Gwasanaethau Teithio i Aelodau'r Teulu).[8]
2. Cyfarwyddiadau'r Llefarydd.[9]

Mae'r Penderfyniad yn cynnwys cymalau sy'n diffinio 'cartref' a 'diben seneddol'.[10]

'Cartref'[11]

- Cartref Aelod yw Wellington os yw ei etholaeth yn bennaf yn ardal gymudo Wellington neu os yw'r Aelod yn byw'n barhaol yn ardal gymudo Wellington.
- Os mai'r Aelod yw'r Llefarydd, y Dirprwy Lefarydd, Gweinidog neu Arweinydd yr Wrthblaid, cartref yr Aelod yw'r man y mae'r Aelod yn ei gynnal a ble byddai'n byw fel arfer pan nad yw'n ymwneud â dibenion gweinidogol neu seneddol yn Wellington.
- Unrhyw achos arall yw'r man lle mae'r Aelod yn byw fel arfer pan nad yw'n ymwneud â dibenion gweinidogol neu seneddol yn Wellington.

Ystyr **'diben seneddol'** yw gweithgaredd a gyflawnir gan Aelod (neu, fel sy'n berthnasol, ymgeisydd etholiadol cymwys) wrth gyflawni ei rôl a'i swyddogaethau fel Aelod Seneddol (gan

[8] Penderfyniad Aelodau Seneddol (Gwasanaethau Llety i'r Aelodau a Gwasanaethau Teithio i Aelodau'r Teulu) 2023 (Saesneg yn unig) https://www.legislation.govt.nz/regulation/public/2023/0195/latest/whole.html#LMS876387 [Fel ar 18.12.23]
[9] Cyfarwyddiadau'r Llefarydd 2023 (Saesneg yn unig) https://www.parliament.nz/cy/pb/parliamentary-rules/directions-determinations/speaker-s-directions-2023/ [Fel ar 18.12.23]
[10] Penderfyniad Aelodau Seneddol (Gwasanaethau Llety i'r Aelodau a Gwasanaethau Teithio i Aelodau'r Teulu) 2023 (Saesneg yn unig) https://www.legislation.govt.nz/regulation/public/2023/0195/latest/whole.html#LMS876387 [Fel ar 18.12.23]
[11] Ibid.

gynnwys gweithgaredd a gyflawnir gan yr Aelod fel aelod o blaid, ar yr amod nad yw'n etholiad neu'n uniongyrchol gysylltiedig â gweinyddu neu reoli plaid).[12]

Llety yn Wellington i'r Aelodau

Gall Aelod Seneddol hawlio costau llety yn Wellington os yw ei brif breswylfa y tu allan i ardal gymudo Wellington ac nad yw'n cael preswylfa ar gost gyhoeddus.

Mae'r cyfraddau'n seiliedig ar amcangyfrif o renti'r farchnad ar gyfer 'eiddo addas' yng nghanol Wellington, gyda chyfraniad at, ond nid ad-daliad llawn, o dreuliau eraill sy'n ymwneud ag eiddo fel cyfleustodau, gwasanaethau glanhau a gwasanaethau garddio.

Gall yr Aelodau ddewis hawlio llety parhaus (rhent) neu lety nad yw'n barhaus (gwesty). Mae'r cyfraddau ym Mhenderfyniad 2023 fel a ganlyn[13]:

- Llety parhaus: $36,400 y flwyddyn
- Llety nad yw'n barhaus: treuliau gwirioneddol a rhesymol yn cael eu hawlio hyd at uchafswm nosweithiol o $260 (eiddo masnachol) a $70 (eiddo arall), gyda chap blynyddol o $36,400

Mae'r Penderfyniad yn gwneud darpariaeth ar gyfer llety a rennir, gyda'r cyfanswm sy'n daladwy i Aelod yn cael ei leihau'n gymesur ar sail faint o bobl sy'n rhannu'r llety.

Gellir hawlio costau llety am hyd at bedair wythnos ar ôl i unigolyn beidio â bod yn Aelod Seneddol.

Darpariaethau arbennig ar gyfer deiliaid swyddi ychwanegol[14]

Mae'r Penderfyniad yn gwneud darpariaethau ar gyfer preswylfa swyddogol, taliad llety parhaus neu drefniant ad-dalu i'r Prif Weinidog, ac (os yw ei brif breswylfa y tu allan i ardal gymudo Wellington) y Llefarydd, y Dirprwy Lefarydd a'r Gweinidogion.

[12] Ibid.
[13] Ibid.
[14] Ibid.

Os na fydd deiliaid y swyddi ychwanegol hyn yn aros mewn preswylfeydd swyddogol, mae eu taliad llety parhaus wedi'i gapio ar $52,000 y flwyddyn (Penderfyniad 2023). Os byddant yn dewis llety nad yw'n barhaus, cymhwysir cap nosweithiol o $350.

Llety heb fod yn Wellington[15]

Gwneir darpariaeth hefyd i Aelodau a deiliaid swyddi ychwanegol hawlio costau llety y tu allan i Wellington pan fyddant yn cymryd rhan mewn gweithgareddau at ddibenion seneddol ac na ellir yn rhesymol ddisgwyl iddynt deithio i'w cartref drwy ddulliau confensiynol neu ddiogel. Ystyrir yn gyffredinol fod hyn 80km o'u prif breswylfa.

Ad-delir treuliau gwirioneddol a rhesymol i'r Aelodau, gan gynnwys gwasanaethau brecwast a rhyngrwyd ond heb gynnwys prydau bwyd eraill, gwasanaethau golchi dillad a pharcio. Mae capiau nosweithiol ar waith, gyda chyfraddau uwch ar gyfer deiliaid swyddi ychwanegol.

Cynnydd mewn treuliau llety o dan rai amgylchiadau[16]

Mae'r Penderfyniad hefyd yn gwneud darpariaeth ar gyfer hawliadau costau llety uwch mewn rhai amgylchiadau. Mae'r cymal perthnasol yn gymwys os yw cost llety yn uwch o ganlyniad i brinder llety addas oherwydd digwyddiad diwylliannol, chwaraeon neu ddiplomyddol, diffyg llety addas mewn ardaloedd penodol o fewn y symiau a nodir, premiwm sy'n daladwy am archebu'n hwyr sy'n ddyledus oherwydd ymrwymiadau neu amodau teithio annisgwyl, a diffyg llety addas o fewn symiau penodedig ar gyfer Aelod neu ei deulu oherwydd anabledd.

Mae codiadau yn amodol ar derfyn o rhwng $90 a $110, a rhaid eu pennu i fod yn berthnasol ar un achlysur neu fwy; neu yn ystod cyfnod nad yw'n hwy na 3 mis.

Llety a theithio teulu yr Aelodau[17]

Gwneir darpariaeth i deulu Aelod deithio ac aros gyda hwy.

O ran llety, os bydd Aelod neu ddeiliad swydd ychwanegol yn dewis llety nad yw'n barhaus, gellir talu treuliau gwirioneddol a rhesymol un neu fwy o aelodau'r teulu i fynd gydag ef ond

[15] Ibid.
[16] Ibid.
[17] Ibid.

mae'r symiau nosweithiol penodedig yn gymwys i gyfanswm treuliau llety yr Aelod ac aelod(au) o'r teulu.

O ran teithio, gall yr Aelodau hawlio hyd at 20 taith unffordd mewn blwyddyn, gan gynyddu i 30 ar gyfer Aelod penodedig. Nid oes cyfyngiad ar nifer y teithiau gan briod/partner neu blant o dan 18 oed y Prif Weinidog.

Ymgeiswyr etholiadol cymwys[18]

Gwneir darpariaethau ar gyfer ymgeiswyr etholiadol cymwys. Mae hyn yn cynnwys y rhai sy'n ceisio cael eu hail-ethol a'r rhai yr ymddengys eu bod wedi'u hethol ar sail canlyniadau noson yr etholiad. Yn ôl y canllawiau, mae darparu gwasanaethau rhwng y diwrnod pleidleisio a chanlyniadau swyddogol yr etholiad yn galluogi'r ymgeiswyr hynny i gymryd rhan mewn prosesau sy'n ymwneud â ffurfio llywodraeth a gwneud trefniadau yn y Senedd, dechrau cynrychioli eu hetholaethau a dyletswyddau seneddol eraill, a, lle bo'n berthnasol, cymryd rhan mewn sesiwn gynefino seneddol ar ôl yr etholiad. Mae'r sefyllfa'n debyg os oes is-etholiad.

Teithio i'r Aelodau[19]

O dan adran 23 o Ddeddf Aelodau Seneddol (Taliadau a Gwasanaethau) 2013, mae'r Llefarydd yn gwneud Cyfarwyddiadau i ddarparu gwasanaethau a chymorth cyllid i'r Senedd a phleidiau seneddol.

Rhaid defnyddio'r holl gyllid o dan y Cyfarwyddiadau at ddibenion seneddol yn unig, a ddiffinnir yn yr un modd ag yn y Penderfyniad sy'n ymwneud â llety'r Aelodau, megis perfformiad Aelod Seneddol neu ymgeisydd etholiadol cymwys o'u rôl a'u swyddogaethau fel Aelod Seneddol neu ymgeisydd etholiadol cymwys.

O dan y Cyfarwyddiadau hyn gall Aelod dalu am wasanaethau teithio domestig rhestredig, teithio mewn tacsi neu gar wedi'i logi, costau gweithredu sy'n gysylltiedig â cherbyd ar gyfer teithio mewn car preifat (milltiroedd, tollau ffyrdd a chostau parcio).

[18] Penderfyniad Aelodau Seneddol (Gwasanaethau Llety i'r Aelodau a Gwasanaethau Teithio i Aelodau'r Teulu) 2023 (Saesneg yn unig) https://www.legislation.govt.nz/regulation/public/2023/0195/latest/whole.html#LMS876387 [Fel ar 18.12.23]

[19] Cyfarwyddiadau'r Llefarydd 2023 (Saesneg yn unig) https://www.parliament.nz/cy/pb/parliamentary-rules/directions-determinations/speaker-s-directions-2023/ [Fel ar 18.12.23]

Ar gyfer gwasanaethau teithio domestig heb eu trefnu, mae angen cymeradwyaeth ymlaen llaw gan yr unigolion perthnasol, ond nid y Gwasanaethau Seneddol. Er enghraifft, rhaid i arweinydd plaid gael cymeradwyaeth gan ei chwip, a rhaid i Aelod geisio cymeradwyaeth gan ei arweinydd neu chwip.

Rhaid i geisiadau gynnwys teithlen, manylion am y diben seneddol ar gyfer y teithio, manylion am unrhyw un sy'n dod gyda'r Aelod a gwybodaeth am sut y telir costau teithio unrhyw un sy'n dod gydag ef.

Teithio a llety rhyngwladol[20]

Gellir hawlio costau am wasanaethau teithio rheolaidd rhyngwladol, teithio mewnol dramor, llety, prydau bwyd, costau paratoadol, costau lletygarwch disgwyliedig a rhoddion.

Mae'r swm a ad-delir o gost y tocyn teithio rhyngwladol yn gysylltiedig â hyd y gwasanaeth.

Nifer y seneddau cyflawn a wasanaethwyd	Nifer y blynyddoedd cyflawn o wasanaeth	Canran y pris sy'n daladwy
Llai nag 1	Llai na 3	Dim
1	3-5	25
2	6-8	50
3	9-11	75
4 neu fwy	12 neu fwy	90

Mae angen cymeradwyaeth ymlaen llaw ar gyfer teithio rhyngwladol. Mae'r unigolyn priodol fel a ganlyn:

- Llefarydd: cymeradwyaeth y Dirprwy Lefarydd
- Arweinydd y Blaid: cymeradwyaeth y Llefarydd
- Chwip y Blaid: cymeradwyaeth y Llefarydd ac arweinydd y blaid
- Aelod: cymeradwyaeth y Llefarydd a chwip neu arweinydd y blaid

[20] Cyfarwyddiadau'r Llefarydd 2023 (Saesneg yn unig) https://www.parliament.nz/cy/pb/parliamentary-rules/directions-determinations/speaker-s-directions-2023/ [Fel ar 18.12.23]

Rhaid i geisiadau nodi manylion am deithlen, diben seneddol, unrhyw ddiben personol i'r teithio, manylion am unrhyw un sy'n dod gyda'r Aelod, dadansoddiad o'r costau teithio a ragwelir, manylion am sut y telir y costau teithio a sut y bydd costau ar gyfer unrhyw un sy'n dod gyda'r Aelod yn cael eu talu.

Efallai y bydd costau teithio a llety rhyngwladol priod neu bartner arweinydd plaid yn cael eu hariannu. Gall costau teithio a llety rhyngwladol Arweinydd yr Wrthblaid hyd at gyfanswm yr uchafswm fesul tymor seneddol o $150,000 gael ei ariannu os yw'r daith at ddibenion swyddogol a'i fod wedi hysbysu'r Prif Weinidog o ddiben a dyddiad y daith.

Senedd Victoria

Y system etholiadol: *Mae pleidleiswyr yn ethol un Aelod Seneddol i'w cynrychioli yn y tŷ isaf (Cynulliad Deddfwriaethol) ar draws 88 o ardaloedd etholiadol gan ddefnyddio pleidleisio blaenoriaethol*

Mae manylion am y lwfansau teithio a llety ar gyfer Aelodau Senedd Victoria wedi'u nodi ym Mhenderfyniad Aelodau Seneddol (Victoria) Rhif 01/2023.[21]

Rhennir cymorth teithio a llety yn nifer o lwfansau[22]:

- Lwfans eistedd llety seneddol - sy'n cefnogi'r Aelodau rhanbarthol sy'n dewis cadw preswylfa yn ardal fetropolitan Melbourne i gyflawni eu dyletswyddau cyhoeddus tra ym Melbourne.
- Lwfans teithio – sy'n cynnwys costau llety, prydau bwyd a chostau achlysurol i'r Aelodau pan fo'n ofynnol iddynt aros dros nos o fewn Awstralia i gyflawni eu dyletswyddau.
- Lwfans trafnidiaeth fasnachol – sy'n cynnwys costau trafnidiaeth ar gyfer teithiau'r Aelod o fewn Awstralia i gyflawni ei ddyletswyddau.

[21] Tribiwnlys Taliadau Annibynnol Victoria, *Aelodau Seneddol (Victoria), Penderfyniad Rhif 01/2023* (Saesneg yn unig) https://content.vic.gov.au/sites/default/files/2023-06/Members-of-Parliament-%28Victoria%29-Determination-No.-01-2023.pdf [Fel ar 19.12.23]

[22] Tribiwnlys Taliadau Annibynnol Victoria, *Aelodau Seneddol (Victoria), Canllawiau Rhif 01/2023* (Saesneg yn unig) https://content.vic.gov.au/sites/default/files/2023-06/Members-of-Parliament-%28Victoria%29-Guidelines-No.-01-2023.pdf

- Lwfans teithio rhyngwladol – sy'n cynnwys costau trafnidiaeth, llety, prydau bwyd a chostau achlysurol i'r Aelodau pan fo'n ofynnol iddynt aros y tu allan i Awstralia i gyflawni eu dyletswyddau.
- Lwfans cerbyd modur – sydd ar gael i'r Aelodau nad ydynt yn dewis cael cerbyd modur.

Lwfans llety seneddol[23]

I fod yn gymwys ar gyfer y lwfans hwn, rhaid i gartref yr Aelod fod y tu allan i radiws o 80km o ganol Melbourne (neu'r tu allan i'r ardal fetropolitan ac mae'r Aelod yn bodloni'r clerc perthnasol bod y llwybr byrraf sy'n ymarferol ar y ffordd yn fwy na 80km). Y gyfradd yn y Penderfyniad presennol yw $26,609.

Mae deiliaid swyddi ychwanegol yn gymwys i gael cyfradd lwfans uwch:

- Pennaeth: $53,217
- Dirprwy Bennaeth: $46,565
- Unrhyw Weinidog arall, Llywydd, Llefarydd, Arweinydd yr Wrthblaid, Dirprwy Arweinydd yr Wrthblaid, Arweinydd yr Wrthblaid yn y Cyngor Deddfwriaethol, Arweinydd Trydydd Parti neu Ddirprwy Arweinydd y Trydydd Parti: $39,910

Lwfans cerbyd modur[24]

Mae'r swm y gall Aelod ei hawlio yn gysylltiedig â'r etholaeth y mae'n ei chynrychioli, gyda lwfans uwch ar gyfer etholaethau sydd ag ardal ddaearyddol fwy ($23,225 - $34,994).

Lwfans teithio[25]

Gall yr Aelodau hefyd hawlio lwfans teithio i dalu costau gwirioneddol llety dros nos, yr eir iddynt ar ***fusnes seneddol***, ***pwyllgor*** neu ***weinidogol***, lle mae lleoliad yr arhosiad dros nos o leiaf 28km o'u cartref. Gall yr Aelodau hawlio am aros dros nos mewn perthynas â ***busnes etholaethol***

---

[23] Ibid.
[24] Tribiwnlys Taliadau Annibynnol Victoria, *Aelodau Seneddol (Victoria), Penderfyniad Rhif 01/2023* (Saesneg yn unig) https://content.vic.gov.au/sites/default/files/2023-06/Members-of-Parliament-%28Victoria%29-Determination-No.-01-2023.pdf [Fel ar 19.12.23]
[25] Tribiwnlys Taliadau Annibynnol Victoria, *Aelodau Seneddol (Victoria), Canllawiau Rhif 01/2023* (Saesneg yn unig) https://content.vic.gov.au/sites/default/files/2023-06/Members-of-Parliament-%28Victoria%29-Guidelines-No.-01-2023.pdf

pan fydd hyn o leiaf 80km o'u cartref. Mae lwfans teithio hefyd yn berthnasol pan fo llai na 10 awr rhwng pan fydd y Senedd yn dod i ben am y dydd ac yn cychwyn drannoeth.

Lwfans trafnidiaeth fasnachol

Mae cyfanswm y lwfans sydd ar gael yn seiliedig ar yr etholaeth y mae'r Aelod yn ei chynrychioli, gyda lwfans uwch ar gael i'r Aelodau sy'n cynrychioli etholaethau sydd ag ardal ddaearyddol fwy ($5,195 i $17,898 y flwyddyn).

Dim ond os yw eu cartref y tu allan i radiws o 80km o ganol Melbourne y gall yr Aelodau hawlio am deithio i'r Senedd.

Lwfans teithio rhyngwladol

Dim ond o dan y lwfans hwn y gellir hawlio costau llety:

- Ar gyfer y dyddiau y cynhelir busnes a phan fo angen llety un noson oherwydd cysylltiadau hedfan
- Un diwrnod cyn y diwrnod busnes
- Un diwrnod ar ôl y diwrnod busnes yn yr achosion hynny lle nad yw gadael ar ddiwrnod olaf y busnes yn ymarferol
- Ar gyfer dyddiau pan fo teithio'n digwydd rhwng mannau busnes
- Ar benwythnosau lle mae busnes yn digwydd ar y dydd Gwener a dydd Llun y naill ochr i'r penwythnos hwnnw
- Ar gyfer y ddinas neu'r dref lle cynhelir busnes, neu ar gyfer lleoliadau eraill lle mae angen llety un noson oherwydd cysylltiadau hedfan

Ni ddylai treuliau fod yn fwy na phrisiau gwesty pedair seren. O dan y Penderfyniad presennol, uchafswm y lwfans y flwyddyn yw $10,765. Gellir hawlio costau teithio am deithio i faes awyr yn Victoria neu oddi yno.

Canada – Tŷ'r Cyffredin

Y system etholiadol: *Y cyntaf i'r felin*

Darperir adnoddau i Aelodau o Dŷ'r Cyffredin Canada i hwyluso teithio o fewn eu hetholaethau, yn ôl ac ymlaen i Ottawa ac i fannau eraill fel y'i cymeradwywyd gan Fwrdd yr Economi Fewnol.[26]

Mae defnydd yr Aelodau o hawliau teithio yn cael ei lywodraethu gan nifer o egwyddorion[27]:

- Dim ond i gyflawni eu swyddogaethau seneddol y caiff yr Aelodau ddefnyddio adnoddau teithio.
- Mae hawliau teithio wedi'u bwriadu ar gyfer teithio o fewn Canada.
- Bydd Aelodau'n cael eu had-dalu am rai treuliau pan fyddant mewn 'statws teithio', sy'n golygu eu bod o leiaf 100km o'u prif breswylfa ac yn teithio rhwng Ottawa a'u hetholaeth, o fewn eu hetholaeth neu'r diriogaeth neu dalaith y mae eu hetholaeth ynddi, mewn man arall yng Nghanada, yn Washington D.C. neu Efrog Newydd neu rhyngddynt hwy ac Ottawa neu eu hetholaeth.
- Rhaid i'r Aelodau ddilyn y llwybr mwyaf uniongyrchol, a dewis y dull mwyaf darbodus, ymarferol a diogel o deithio.
- Gall teithwyr a dibynyddion dynodedig ddefnyddio pwyntiau teithio i aduno â'r Aelod yn ail breswylfa'r Aelod neu mewn lleoliad arall lle mae'r Aelod yn cyflawni swyddogaethau seneddol.
- Ni all yr Aelodau hawlio ad-daliad am eitemau a ddarparwyd iddynt heb unrhyw gost ychwanegol yn ystod eu teithiau.

Mae dyraniadau teithio i'r Aelodau ar dri ffurf:

1. Cyfrif costau statws teithio: sy'n cynnwys costau byw yr eir iddynt tra mewn statws teithio.
2. Cyllideb Swyddfa'r Aelod: fel arfer mae'n cwmpasu teithio o fewn y dalaith neu'r diriogaeth lle mae'r etholaeth wedi'i lleoli.

[26] https://www.ourcommons.ca/Content/MAS/mas-e.pdf
[27] Ibid.

3. System pwyntiau teithio: sy'n cynnwys treuliau cludiant yr eir iddynt gan yr Aelodau wrth gyflawni eu swyddogaethau seneddol.

Cyfrif Costau Statws Teithio[28]

Pan fyddant mewn statws teithio, gall yr Aelodau godi tâl eu llety, prydau bwyd a mân dreuliau i'r Cyfrif Costau Statws Teithio neu Gyllideb Swyddfa'r Aelod. Mae'r Cyfrif hefyd yn talu costau ail breswylfa y gall fod ei hangen ar yr Aelodau i gyflawni eu dyletswyddau seneddol.

Preswylfeydd

Gall yr Aelodau nad yw eu hetholaeth wedi'i lleoli yn y Brifddinas-Ranbarth Genedlaethol (NCR), ddewis aros mewn llety masnachol neu breifat pan fyddant yn yr NCR. Fel arfer mae'r Aelodau'n dewis cael eu hail breswylfa yn yr NCR, fodd bynnag, gallant ddewis cael eu hail breswylfa yn eu hetholaeth a'u prif breswylfa yn yr NCR yn ddarostyngedig i nifer o amodau.

Rhaid i'r Aelodau ddatgan eu trefniadau llety ar ddechrau pob senedd newydd a darparu dogfennaeth ategol ar gyfer eu preswylfeydd datganedig sy'n egluro statws perchnogaeth neu rent. Wrth ddatgan pa breswylfa yw eu prif breswylfa, rhaid i'r Aelodau ystyried nifer o feini prawf, gan gynnwys y canlynol:

- Mae'r Aelod yn y brif breswylfa yn amlach na'r breswylfa arall.
- Y brif breswylfa yw lle mae'r Aelod yn preswylio amlaf ar benwythnosau ac yn y gwyliau.
- Y brif breswylfa yw lle mae priod yr Aelod yn byw y rhan fwyaf o'r amser a lle mae plant dibynnol yn mynychu'r ysgol.

Gall yr Aelodau hawlio cyfradd llety dydd am bob diwrnod y mae preswylfa eilaidd ar gael ar gyfer eu deiliadaeth, yn amodol ar y gyfradd a gymeradwyir gan Fwrdd yr Economi Fewnol. Caiff y gyfradd hon ei haddasu yn unol â chyfradd llety anfasnachol preifat Cyfarwyddeb Teithio y Cyd-gyngor Cenedlaethol.

Gall yr Aelodau hawlio rhent am gartrefi wedi'u dodrefnu neu heb eu dodrefnu, un llinell ffôn sylfaenol, teledu cebl sylfaenol, cyfleustodau ac un lle parcio.

[28] Ibid.

Llety a phrydau bwyd

Pan fydd yr Aelodau a theithwyr awdurdodedig mewn statws teithio, bydd eu treuliau gwesty, motel neu lety preifat yn cael eu had-dalu ar gyfraddau y cytunwyd arnynt.

Bydd llety masnachol (e.e. gwestai) yn cael ei ad-dalu ar y costau gwirioneddol. Bydd llety preifat, anfasnachol ac eithrio preswylfa eilaidd yn cael ei ad-dalu ar y gyfradd llety preifat a gymeradwyir gan Fwrdd yr Economi Fewnol (fel yr uchod).

Mae amodau penodol yn berthnasol i unrhyw hawliadau am dreuliau llety:

- Gall yr Aelodau sydd â'u prif breswylfa o fewn 100km i'r senedd hawlio treuliau llety pan fo angen iddynt aros yn y gwaith ar gyfer busnes Tŷ'r Cyffredin neu bwyllgor, neu oherwydd sefyllfaoedd eithriadol neu o argyfwng.
- Gall yr Aelodau sy'n datgan prif breswylfa neu breswylfa eilaidd yn eu hetholaeth hawlio treuliau wrth deithio o leiaf 100km o'r breswylfa hon ar gyfer swyddogaethau seneddol.
- Dim ond hyd at saith noson yn olynol y gall yr Aelodau ei hawlio ym mhob lleoliad.
- Yn gyffredinol, ni chaiff teithwyr a dibynyddion dynodedig hawlio costau llety.

Pan fydd mewn statws teithio gall yr Aelod hefyd hawlio ei dreuliau bwyd a mân dreuliau yn seiliedig ar gyfraddau fesul diwrnod a gymeradwyir gan Fwrdd yr Economi Fewnol. Mae nifer o amodau a chyfyngiadau yn berthnasol:

- Gall yr Aelodau hawlio treuliau fesul diwrnod ar gyfer pob diwrnod teithio ac ar gyfer diwrnodau eistedd tra yn yr NCR.
- Rhaid lleihau costau fesul diwrnod yn ôl cost unrhyw brydau bwyd a ddarperir am ddim.
- Gall yr Aelodau hawlio treuliau fesul diwrnod ar gyfer diwrnodau pan nad ydynt yn eistedd yn yr NCR os gallant ddangos tystiolaeth o'r swyddogaethau seneddol yr oeddent yn eu cyflawni.
- Caiff yr Aelodau y mae eu hetholaeth wedi'i lleoli yn yr NCR ac sydd â'u prif breswylfa o fewn 100km i'r cyffiniau seneddol hawlio treuliau brecwast a chinio ar gyfer y dyddiau y mae'r Tŷ yn eistedd a bod yr Aelod yn gweithio o leiaf 11 awr, sy'n

cynnwys amser teithio'n ôl ac ymlaen i breswylfa'r Aelod (codir hyn i'r Cyfrif Costau Statws Teithio yn unig).

- Tra'n teithio yn eu hetholaeth (ac eithrio rhwng eu prif breswylfa a man gwaith arferol), caiff yr Aelodau hawlio'r lwfans fesul diwrnod ar gyfer prydau bwyd fel tâl yn erbyn Cyllideb Swyddfa'r Aelod pan fyddant fwy nag 16km o'u prif breswylfa neu breswylfa eilaidd sydd yn eu hetholaeth neu gerllaw.
- Yn gyffredinol, ni all teithwyr a dibynyddion dynodedig hawlio costau fesul diwrnod.

Cyllideb Swyddfa'r Aelod[29]

Gellir hawlio costau llety a theithio i'r Aelodau fel yr uchod yn erbyn Cyllideb Swyddfa'r Aelod.

Gellir hawlio treuliau llety a threuliau fesul diwrnod cyflogeion yn erbyn Cyllideb Swyddfa'r Aelod pan fyddant yn teithio rhwng Ottawa a'r etholaeth ac yn fwy na 100km o'u man gwaith arferol, neu pan fyddant yn mynd gyda'r Aelod ar daith arbennig. Gellir codi uchafswm o bythefnos o gostau llety am bob taith.

System Pwyntiau Teithio[30]

Mae'r system pwyntiau teithio yn ceisio sicrhau bod gan bob Aelod fynediad at yr un adnoddau teithio, ni waeth ble mae ei etholaeth wedi'i lleoli.

Dyrennir o leiaf 64 o bwyntiau teithio i'r Aelodau. Mae'r Aelodau sydd â mwy nag un dibynnydd yn cael wyth pwynt ychwanegol am yr ail ddibynnydd ac unrhyw ddibynyddion dilynol rhwng 6 ac 20 oed. Rhoddir 16 pwynt ychwanegol ar gyfer teithiau o fewn Canada hefyd i arweinwyr pleidiau cydnabyddedig (ac eithrio'r Prif Weinidog).

Gall yr Aelodau ddefnyddio eu pwyntiau ar gyfer teithiau rheolaidd, a ddiffinnir fel 'rhwng Ottawa ac etholaeth yr Aelod; o fewn yr etholaeth; ac o Ottawa neu'r etholaeth i'r brifddinas daleithiol/tiriogaethol y mae'r etholaeth hon ynddi.'

Gellir dyrannu pwyntiau i deithwyr awdurdodedig, gan gynnwys staff cymwys a all gynorthwyo neu gynrychioli'r Aelod mewn digwyddiadau. Mae hanner pwynt yn cael ei dynnu am bob taith; diffinnir taith fel un sy'n cael ei chymryd ag unrhyw fodd i un cyrchfan at ddiben penodol ac sy'n

[29] Ibid.
[30] Ibid.

uniongyrchol heb unrhyw ymyrraeth heblaw am un arhosfan, na chaiff fod yn hwy na 12 awr a pheidio â bod yn seibiant.

Rhaid codi unrhyw deithio rhwng etholaeth yr Aelod ac Ottawa ar y system bwyntiau, a rhaid i bob taith fod at ddiben cyflawni swyddogaethau seneddol yr Aelod. Nid yw pwyntiau teithio nas defnyddir yn cario drosodd i'r flwyddyn ariannol nesaf.

Gall yr Aelodau ddefnyddio 25 o'u pwyntiau ar gyfer ‘teithiau arbennig’, o fewn Canada. Gellir defnyddio pedwar o'r 25 pwynt hyn ar gyfer teithiau arbennig i Washington D.C., a gellir defnyddio dau o'r pedwar hynny ar gyfer teithiau arbennig i Efrog Newydd. Rhaid i deithiau fod i gyflawni swyddogaethau seneddol a rhaid darparu disgrifiad manwl o ddiben y daith. Rhaid bodloni nifer o ofynion eraill hefyd, gan gynnwys defnyddio'r llwybr mwyaf uniongyrchol, dim arosfannau ychwanegol ar wahân i drosglwyddiadau ac ni ellir defnyddio pwyntiau ar gyfer teithio sy'n gysylltiedig â chymdeithasau neu bwyllgorau seneddol.

Yn dibynnu ar hyd y teithio di-dor ac a yw'r trefniadau teithio'n cael eu gwneud gan Wasanaethau Teithio'r Aelodau, mae gan yr Aelodau hawl i wahanol ddosbarthiadau o deithiau awyr. Yn gyffredinol, gall yr Aelodau deithio yn y dosbarth busnes.

Mae costau milltiredd wrth deithio y tu allan i etholaeth yr Aelod neu’r dalaith/tiriogaeth y mae ei etholaeth wedi’i lleoli ynddi wedi’u cynnwys yn y system bwyntiau (byddai costau milltiroedd sy’n gysylltiedig â theithio o fewn etholaeth yr Aelod fel arfer yn cael eu codi ar Gyllideb Swyddfa’r Aelod).

Rhoddir tocyn trên i bob Aelod, ac felly ni chaiff unrhyw bwyntiau teithio eu tynnu pan ddefnyddir y breintiau rhad ac am ddim hyn.

Norwy

Y system etholiadol: *Mae 169 o Aelodau Seneddol yn cael eu hethol o 19 o etholaethau, gyda phob un yn ethol rhwng 4 ac 20 Aelod.*

Mae The Storting (senedd Norwy) yn berchen ar 143 o fflatiau wedi'u dodrefnu o wahanol faint y gall yr Aelodau eu defnyddio, yn rhad ac am ddim. Mae'r rhain ar gael i'r Aelodau sy'n byw mwy na 40km mewn car o'r Storting.[31]

Rhaid i Aelodau Seneddol wneud cais i ddefnyddio'r 'llety cymudwyr' hwn, gan nodi'r rheswm y mae ei angen arnynt, gyda'r ddogfennaeth ategol.[32] Mae The Storting yn berchen ar ddau gategori o lety cymudwyr – fflatiau teulu a fflatiau cyffredin.[33]

Mae dyraniad fflatiau teulu yn ystyried cyfanswm yr aelodau o'r cartref a fydd yn byw yn y fflat yn barhaol, oedran y plentyn/plant, yr angen am wasanaethau cyhoeddus megis ysgolion/meithrinfeydd ac unrhyw ystyriaethau arbennig eraill.[34]

Mae'r broses o ddyrannu fflatiau cyffredin yn ystyried anghenion iechyd sydd wedi'u dogfennu, amgylchiadau teuluol, amser teithio (gan gynnwys opsiynau trafnidiaeth gyhoeddus ar gyfer y daith), hyd gwasanaeth yr Aelodau, y nod o gael cyn lleied â phosibl o symudiadau llety ac ystyriaethau arbennig eraill.[35]

Ymdrinnir yn llawn â theithiau swyddogol a chymudwyr ar benwythnosau.[36] Gall aelodau o deulu Aelodau Seneddol sy'n byw mwy na 40km o'r Storting gael cost hyd at ddau ymweliad preifat fesul person bob blwyddyn wedi'i thalu.[37] Rhaid cymeradwyo teithio dramor.[38]

---

[31] "Cyflogau, lwfansau a threfniadau eraill Aelodau Seneddol" https://www.stortinget.no/cy/In-English/Members-of-the-Storting/Financial-support/ [Fel ar 19.12.24]
[32] "Canllawiau ar gyfer dyrannu llety cymudwyr y Storting" https://www.stortinget.no/cy/In-English/Members-of-the-Storting/guidelines-for-the-allocation-of-the-stortings-commuter-accommodation/ [Fel ar 19.12.23]
[33] Ibid.
[34] Ibid.
[35] Ibid.
[36] "Cyflogau, lwfansau a threfniadau eraill Aelodau Seneddol" https://www.stortinget.no/cy/In-English/Members-of-the-Storting/Financial-support/ [Fel ar 19.12.24]
[37] Ibid.
[38] Ibid.

Denmarc

System etholiadol: *System rhestr plaid yn ethol 179 o Aelodau i etholaethau aml-aelod*

Ers 2009, mae'r Folketing (senedd Denmarc) yn sicrhau bod fflat ar gael i'r Aelodau hynny y mae eu preswylfa barhaol y tu allan i Zealand. Ar hyn o bryd mae gan y Folketing 90 o fflatiau ar gael, gyda 5 ar gael i aelodau'r Presidium.[39] Mae'r Aelodau sy'n cael fflat yn cael cymhorthdal i dalu costau rhedeg cartref dwbl (DKK 30,280).[40]

Os oes llety ar gael yn dilyn y dyraniad arferol o lety Folketing, gall yr Aelodau eraill wneud cais am dŷ. Rhoddir pwysigrwydd i gyfanswm yr amser teithio ar drafnidiaeth gyhoeddus, gan gynnwys amseroedd aros, nifer y newidiadau a'r amser byrddio hwyraf posibl ar gyfer trafnidiaeth adref.[41]

Rhaid gadael y llety hwn o fewn pythefnos i adael y swydd.[42]

Os nad oes cartref ar gael i Aelod, gall hawlio costau gwesty am hyd at 12 noson y flwyddyn yn Copenhagen.[43] Gall yr Aelodau hefyd hawlio hyd at 12 noson yn yr etholaeth y mae’r Aelod wedi’i ethol ynddi, mewn cysylltiad â chyfarfodydd yn yr etholaeth, os yw’r pellter rhwng yr etholaeth a man preswylio’r Aelod yn ei gwneud yn rhesymol.[44]

Gall yr Aelodau gael ad-daliad am drafnidiaeth gyhoeddus a threuliau teithio mewn cysylltiad â'u gwaith gwleidyddol. Maent yn derbyn cerdyn teithio am ddim ar gyfer trafnidiaeth gyhoeddus ac er y gellir defnyddio tacsis, mae cyfyngiadau ar ddefnydd.[45]

Gall Aelodau o senedd Denmarc dderbyn ad-daliad am yrru yn eu car eu hunain rhwng eu preswylfa a Christiansborg, rhwng eu preswylfa a chyfarfodydd gwleidyddol a rhwng

[39] “Telerau ac amodau Aelodau Seneddol” (Saesneg yn unig) https://www.ft.dk/da/medlemmer/medlemmernes-vilkaar#C79346F8A16E45659511D356FE803141 [Fel ar 19.12.23] DS: Wedi'i gyfieithu o Ddaneg gan ddefnyddio adnodd cyfieithu Google
[40] Deddf Etholiadau (Seneddol) Folketing (Saesneg yn unig) https://elections.im.dk/parliament-elections/folketing-parliamentary-elections-act
[41] Ibid.
[42] Deddf Etholiadau (Seneddol) Folketing (Saesneg yn unig) https://elections.im.dk/parliament-elections/folketing-parliamentary-elections-act
[43] Ibid.
[44] Ibid.
[45] Ibid.

cyfarfodydd gwleidyddol a Christiansborg, os yw'n lle hediad domestig ac nad yw'n ddrutach na hyn.[46]

Gall yr Aelodau sy'n byw y tu allan i'r ardal fetropolitan gael ad-daliad am yrru yn eu car eu hunain rhwng eu man preswylio a maes awyr y dalaith/gorsaf reilffordd agosaf os nad oes trafnidiaeth gyhoeddus addas.[47]

Sweden

Y system etholiadol: *System cysylltiadau cyhoeddus dwy haen. 310 o seddi yn cael eu hethol mewn 29 o etholaethau aml-aelod. 39 sedd yn cael eu penderfynu gan gyfansymiau pleidlais genedlaethol.*

Mae gan Aelodau'r Riksdag sydd â mwy na 50km i deithio o'u man gwaith i'r Riksdag hawl i lety dros nos. Gall hyn gynnwys llety y mae'r Aelod yn berchen arno, yn ei rentu neu'n ei is-osod.[48]

Ers mis Gorffennaf 2022, dim ond os na all Gweinyddiaeth Riksdag ddarparu llety dros nos o'i chyflenwad ei hun y gellir ad-dalu'r Aelodau am lety dros nos, neu os oes sail arbennig dros wneud hynny, a all gynnwys salwch, anabledd, amgylchiadau teuluol neu amodau tebyg yn ymwneud â gofynion tai arbennig.[49] Y cap ar gyfer yr iawndal hwn yw SEK 9,000 y mis; os nad yw trydan wedi'i gynnwys yn y rhent, mae'r Aelodau hefyd yn derbyn SEK 300 y mis.

Rhaid i'r Aelodau sydd am dderbyn iawndal am lety preifat dros nos wneud cais am hyn cyn pob sesiwn Riksdag a chyflwyno prawf o'u costau.[50]

Gall yr Aelodau sy'n byw mwy na 50km o Stockholm hefyd hawlio cyfraddau cynhaliaeth o SEK 130 y dydd ('lwfans Stockholm') pan fyddant yn teithio ac yn aros dros nos yn Stockholm. [51] Mae'r Aelodau'n derbyn hwn ar gyfer y diwrnod teithio, y diwrnod y maent yn dychwelyd a'r dyddiau rhyngddynt. [52]

[46] Ibid.
[47] Ibid.
[48] "Llety dros nos yr Aelod" (Saesneg yn unig) https://www.riksdagen.se/en/members-and-parties/the-members-pay-and-conditions/the-members-overnight-accommodation/ [Fel ar 19.12.23]
[49] Ibid.
[50] Ibid.
[51] "Teithiau swyddogol yr Aelodau" (Saesneg yn unig) https://www.riksdagen.se/en/members-and-parties/the-members-pay-and-conditions/the-members-official-journeys/ [Fel ar 19.12.23]
[52] Ibid.

Gall yr Aelodau hefyd gael ad-daliad am deithiau a wneir at ddibenion seneddol. Wrth ddewis trafnidiaeth, rhaid i'r Aelodau ystyried cost, amser teithio, effaith amgylcheddol y daith a diogelwch.[53] Mae gan bob Aelod hawl i docyn trên blynyddol; caniateir teithio mewn tacsi ond dim ond pan nad oes trafnidiaeth gyhoeddus ar gael neu fod rhesymau arbennig megis bagiau trwm, rhesymau meddygol neu i arbed amser.[54]

Wrth deithio ar deithiau swyddogol, gall yr Aelodau gael ad-daliad am aros mewn gwesty os yw wedi'i leoli fwy na 50km o'u cartref neu'r Riksdag.[55] Mae cyfraddau cynhaliaeth yn berthnasol fel a ganlyn:

- Diwrnod gadael: SEK 440 os dechreuir y daith am hanner dydd neu ynghynt; mewn achosion eraill SEK 220
- Diwrnodau rhwng y diwrnod gadael a'r diwrnod dychwelyd: SEK 440
- Diwrnod dychwelyd: SEK 440 os daw'r daith i ben am 19:00; mewn achosion eraill SEK 220

Ar gyfer teithiau rhyngwladol mae gan bob Aelod uchafswm o SEK 50,000 yn ystod cyfnod etholiadol.[56]

[53] "Teithiau swyddogol yr Aelodau" (Saesneg yn unig https://www.riksdagen.se/en/members-and-parties/the-members-pay-and-conditions/the-members-official-journeys/ [Fel ar 19.12.23]
[54] Ibid.
[55] Ibid.
[56] Ibid.

6. Casgliad

Mae systemau ar gyfer ad-dalu costau teithio a llety i seneddwyr yn gymhleth. O’r enghreifftiau a adolygwyd ar gyfer y papur hwn, darperir ar gyfer y rhan fwyaf ohonynt mewn deddfwriaeth, gyda chyrff taliadau perthnasol yn gwneud penderfyniadau ynghylch y lefelau y gosodir lwfansau o’r fath arnynt, meini prawf ar gyfer hawlio ad-daliad a sut y bydd y system yn gweithredu.

Nid yw'n ymddangos bod unrhyw wahaniaethau arwyddocaol rhwng systemau etholiadol etholaethau un aelod ac aml-aelod. Mae gan y systemau ad-dalu costau llety a theithio ym mhob senedd a adolygwyd eu helfennau unigryw eu hunain, sy’n canolbwyntio ar gonsensws cyffredinol y dylai’r Aelodau gael ad-daliad am gostau llety a theithio rhesymol yr eir iddynt o ganlyniad i gyflawni eu dyletswyddau seneddol, gan gynnwys gallu aros dros nos yn agos at y senedd os maent fel arfer yn byw y tu hwnt i bellter cymudo.

Mae rhai seneddau yn cyfuno gwahanol elfennau o deithio a llety yn un lwfans, tra bod gan eraill lu o lwfansau ar gyfer llety ger y senedd, llety mewn etholaethau neu leoliadau domestig eraill, teithio domestig a theithio a llety rhyngwladol.

Mae rhai nodweddion cyffredin ar draws y seneddau enghreifftiol a gwmpesir yn y papur hwn:

- Darpariaethau ar gyfer llety sy’n agos at senedd, naill ai drwy lwfansau neu adeiladau sy’n eiddo i’r senedd. Yn aml mae gan hyn opsiynau i Aelodau naill ai brydlesu eiddo (llety parhaus) neu aros mewn gwestai (llety masnachol).
- Mae cymhwysedd am gymorth ar gyfer llety sy’n agos at senedd yn gysylltiedig â phellter prif breswylfa neu etholaeth Aelod o senedd.
- Ad-dalu rhai costau cysylltiedig i’r Aelodau sy'n rhentu eiddo i fynychu senedd; er bod yr hyn a gaiff ei gynnwys yn dra gwahanol. Mae'r rhan fwyaf o seneddau yn ad-dalu costau cyfleustodau, ffôn a band eang.
- Peth darpariaeth i briod/partner a dibynyddion deithio i ymweld â’r Aelodau yn eu preswylfa eilaidd.
- Cyfradd unrhyw lwfans llety sy'n cael ei fynegeio gan ddefnyddio'r farchnad rhentu mewn ardal sy’n ganolog i senedd.
- Gofyniad bod yn rhaid i unrhyw gostau teithio ac aros dros nos a hawlir fod mewn perthynas â’r Aelodau yn cyflawni eu swyddogaethau seneddol.
- Darpariaethau teithio a llety ychwanegol i ddeiliaid swyddi, gan gynnwys gweinidogion, llefarwyr ac arweinwyr y gwrthbleidiau.

- Mae angen cymeradwyaeth ymlaen llaw ar gyfer unrhyw deithio rhyngwladol, ond nid bob amser gan wasanaethau seneddol. Yn Seland Newydd, mae angen cymeradwyaeth gan ddeiliad swydd perthnasol o fewn plaid yr aelod.
- Darparu tocyn trên am ddim i'r Aelodau

Dyma rai pwyntiau eraill sy'n llai cyffredin ar draws y deddfwrfeydd a adolygwyd, ond sy'n werth eu nodi:

- Mae cenhedloedd Nordig yn ymddangos yn unigryw yn yr ystyr eu bod yn darparu fflatiau sy'n eiddo i'r senedd i Aelodau cymwys drwy gydol eu cyfnod yn y swydd.
- Mae nifer fach o seneddau a adolygwyd yn rhoi'r dewis i'r Aelodau ddynodi cartref yn eu hetholaeth yn ail gartref yn lle cartref yn agos at senedd, a gellir ad-dalu'r costau hyn.
- Mae system Denmarc yn canolbwyntio'n benodol ar ddefnyddio trafnidiaeth gyhoeddus. Mae ystyried trafnidiaeth gyhoeddus yn llywio dyraniad tai sy'n eiddo i'r senedd a pha gostau teithio y gellir eu had-dalu.
- Mae rhai o'r systemau a adolygwyd yn cymryd maint daearyddol etholaethau i ystyriaeth wrth bennu lefelau lwfans ar gyfer costau teithio. Mae gan yr Aelodau sydd ag etholaethau mwy o faint yr hawl i lwfans mwy yn yr achosion hyn, i'w galluogi i deithio o amgylch eu hetholaeth. Mae'r systemau hyn hefyd yn caniatáu i'r Aelodau hawlio costau am lety dros nos yn eu hetholaeth os bernir ei fod yn rhesymol, sy'n aml yn gysylltiedig â bod dros bellter penodol o'u cartref.
- Mae dulliau gwahanol iawn o roi cymorth i'r rhai sydd â chyfrifoldebau gofalu neu sy'n anabl. O'r wybodaeth sydd ar gael, nid yw bob amser yn glir sut beth yw'r cymorth ychwanegol, y tu hwnt i ddarpariaethau i briod/partner hawlio rhai costau cyfyngedig o ran llety a theithio. Mae rhai systemau yn nodi y gall unrhyw un sydd ag anghenion ychwanegol drafod hyn ar sail un-i-un. Mae rhai o'r enghreifftiau Nordig yn ystyried cyfrifoldebau gofalu a materion iechyd wrth benderfynu ar ddyraniad adeilad sy'n eiddo i senedd.
- Mae nifer fach o'r enghreifftiau a gynhwyswyd yn cymryd presenoldeb yn y senedd i ystyriaeth, gyda chosb i'r rhai nad ydynt yn mynychu am nifer diffiniedig o ddiwrnodau'r flwyddyn.
- Mae Seland Newydd yn gwneud darpariaeth benodol ar gyfer lwfansau wedi'u huwchraddio o dan rai amgylchiadau, gan gynnwys digwyddiadau mawr ac archebion hwyr na ellir eu hosgoi, a all effeithio ar gyfraddau gwestai.

7. Atodiad A: Cymharu Deddfwrfeydd y DU

Mae'r tabl isod yn rhoi cymhariaeth fras o'r cyfraddau lwfans llety a theithio ar gyfer seneddwyr ar draws deddfwrfeydd y DU (yn seiliedig ar ffigurau/dulliau 2023-24). Fel yr amlinellir ym Mhennod 3 uchod, mae llawer o gymhlethdodau ac arlliwiau i'r cynlluniau a'r Penderfyniadau sydd ar waith, ac felly dylid darllen y tabl hwn yn ogystal â'r bennod/penodau uchod i gael dealltwriaeth lawn o'r modd y caiff seneddwyr y DU eu cefnogi.

Mae gan Ogledd Iwerddon ddull gwahanol iawn o ran teithio a llety, yn ogystal â gweithredu o dan Benderfyniad eithriadol tra nad oes Gweithrediaeth. O'r herwydd nid yw'r manylion wedi'u cynnwys yn y tabl.

	Y Senedd	Senedd y DU	Senedd yr Alban
Llety wrth fynychu'r senedd (costau rhentu)	£7,920 (Rhyngol) £11,280 (Allanol)	£26,840	£19,700
Costau cysylltiedig e.e. cyfleustodau, band eang	Heb ei gapio	£6,330	Heb ei gapio
Llety wrth fynychu'r senedd (gwesty)	£7,920 (Rhyngol) £11,280 (Allanol) Cap nosweithiol £110	Cap nosweithiol £210	Cap nosweithiol £215 (Swper, gwely a brecwast)
Dynodi cartref etholaeth yn ail breswylfa (costau rhentu)	Ni chaniateir	£19,090	Ni chaniateir

Codiad i ddibynyddion	£1,670 y flwyddyn	£6,210 y flwyddyn, fesul dibynnydd (hyd at 3 chodiad)	Dd/B
Taliadau byw ychwanegol	Dd/B	£4,435 (Llundain Fewnol) £1,575 (Llundain Allanol)	Dd/B
Llety dros nos arall	£174 (Llundain) £110 (mewn man arall)	£210 (Llundain) £150 (mewn man arall)	£250 (Llundain) £215 (mewn man arall)
Teithio ar drên	Costau gwirioneddol	Costau gwirioneddol wedi'u capio ar docyn agored safonol unrhyw adeg	Costau gwirioneddol
Milltiredd	Cyfraddau CThEF	Cyfraddau CThEF	Cyfraddau CThEF
Defnydd tacsi	Costau gwirioneddol	Costau gwirioneddol	Costau gwirioneddol
Teithio rhyngwladol	Wedi'i ganiatáu gyda chymeradwyaeth ymlaen llaw	Costau gwirioneddol ar gyfer teithio i Ewrop; ni chaniateir y tu allan i Ewrop	Heb ei drafod yn benodol

8. Atodiad B: Cymharu enghreifftiau rhyngwladol

Mae'r tabl isod yn rhoi cipolwg ar brif nodweddion y cymorth llety a theithio sydd ar gael ar draws y seneddau rhyngwladol sydd wedi'u cynnwys yn y papur hwn. Mae hyn yn seiliedig ar wybodaeth sydd ar gael i'r cyhoedd, ac felly dylid bod yn ofalus wrth ddefnyddio'r gymhariaeth syml hon. Mae'n bosibl bod gan rai seneddau elfennau o'u cynlluniau nad ydynt wedi'u cynnwys mewn gwybodaeth gyhoeddus.

	Iwerddon	Seland Newydd	Senedd Victoria	Canada	Norwy	Denmarc	Sweden
Darpariaeth ar gyfer llety wrth fynychu'r Senedd (Rhentu neu Westy)							
Cymhwysedd ar gyfer llety sy'n gysylltiedig â phellter o'r Senedd							
Codiad i'r Aelodau sydd â chyfrifoldebau gofal							
Codiad i'r Aelodau anabl							
Yn gallu dynodi eiddo etholaeth fel ail breswylfa ac felly hawlio costau							
Mae presenoldeb yn y senedd yn effeithio ar lefel lwfans llety							
Ad-dalu costau cysylltiedig e.e. cyfleustodau (eiddo ar rent)							

	Iwerddon	Seland Newydd	Senedd Victoria	Canada	Norwy	Denmarc	Sweden
Darpariaeth ar gyfer costau llety ar gyfer arosiadau eraill dros nos (nid yn y senedd)							
Darpariaeth ar gyfer llety dros nos yn yr etholaeth os nad yw'n rhesymol i deithio adref							
Ad-dalu costau teithio							
Ad-dalu costau teithio a llety rhyngwladol *angen cymeradwyaeth ymlaen llaw / defnydd yn gyfyngedig		*		*			
Caiff cyfraddau lwfansau eu codi ar gyfer deiliaid swyddi ychwanegol e.e. gweinidogion, llefarwyr ac arweinwyr y gwrthbleidiau							
Mae maint daearyddol etholaeth yn effeithio ar lefelau lwfans llety a theithio							